

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SEMANA.

CADA NÚMERO 2 CUARTOS PER TOT ESPANYA.

Y 10 centaus paper en l' isla de Cuba.

ADMINISTRACIÓ y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, núm 20, botiga BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA 8 rals, Cuba y Puerto-Rico, 16 rals. Estranger, 18 rals

LOS DOS INVENTS DEL SIGLE.

Lo món que ha donat tantes voltes, està a punt de donar-ne algunes de molt radicals, si s' confirmen dugas notícias que corren com a certes y positives. L' home que barrina sempre per esmenar la plana a Deu, al últim sembla que ha trobat la manera de fer desaparèixer la rabia dels gossos y la direcció del globo.

Pero observin que hasta las cosas més grans y trascendentals tenen un sis ó un as. Lo primer que s' ocorre es que la manera més segura de que 'ls gossos no mosseguin es anar en globo. Donchs bé la curació de la hidrofobia y la direcció del globo s' han trobat en un mateix dia. Diguem com los castellans: *Por mucho pan nunca es mal año.*

Lo principi del remey contra la rabia vè á ser lo mateix que 'l remey contra la verola, la vacunació. L' eminent sabi francès Mr. Pasteur, després de fer gran número d' experiments va trobar que inoculant lo virus hidrofòbich en conills y micos, s' anava debilitant fins á tornarse inofensiu: en aquest estat inoculant lo virus debilitat en los gossos, aquests resultavan indemnes, de manera que per més que 'ls mosseguesen altres gossos rabiosos, no rabiavan. Los experim-nts s' han anat fent davant de la Academia de Medicina de Paris, y avuy lo remey se dona per hó y acceptable. Lo gos, l' animal més noble, lo company més fiel del home, si tingués medi per ferho, alsaria un monument á Mr. Pasteur. ¡Oh, y ell qu' es tant agrahit!

¿Quánt s' hi volen jugar que aquest monument s' alsaria més depressa que 'l de Colón?

Pero 'ls gossos no han arribat á dominar l' arquitectura, y s' contentarán ab expressar la seva alegria, per la supressió dels bossals, de las holas y dels carretons, cargolant la qua en l' ayre y remenantla.

Y no obstant, per gran que sigui 'l mérit de Mr. Pasteur, l' invent no es del tot nou, ni molt menos. Ja fá molt temps que aquí á Espanya ve practicantse l' inoculació de la rabia, que en aixó y en moltras altras cosas los espanyols som sempre 'ls primers. No en vá, tornant de l' Africa Espanya es lo primer que s' troba. Mirin si es cert que s' ha inoculat aquí primer qu' en lloch lo virus contra la hidrofobia, que desde l' any 1875 venen inoculantnos lo virus hidrofòbo-conservador de mica en mica, de manera que avuy estém completament preservats. Per 'xó es que treballém y paguém tant tranquils, sense donar cap sintoma de rabia.

Un altre exemple: Quan en Sagasta va pujar al poder, los conservadors tenian por de una mossegada; donchs res d' aixó. En Sagasta estava inoculat, de modo que havent sigut com vá ser mossegat per en Cánovas, quan vá tenirlo a sota, lluny de tornarli la mossegada, al revés, semblava que sempre haguessen menjat en la mateixa cassoleta.

¿Volen sentir una consideració? Donchs escoltin y profundisin: Ab las mossegadas que 'ls conservadors venen donant al turró, si no fós la vacuna, creguin que fins lo turró s' hauria tornat rabios.

No hi ha regla general sense escepció. Podrán curar y prevenir l' hidrofobia dels gossos; pero hi ha certs animals completament refractaris á la inoculació, als quals no hi ha medi de treurels la rabia del cos: per exemple 'ls carlins.

Seguint la teoria de 'n Pasteur, per aliviar á un carlí y ferlo més inofensiu s' hauria d' extreure 'l microbi de la rabia de un contribuyent é inocularlo en un esquerrá, d' aquest passarlo á un conservador, d' aquest á un moderat y d' aquest á un carlí.

Fentho aixis s' arribaria, sinó á curar la rabia totalment, á suavisar-la de tal manera, que casi li podrian llegir un article de 'n Mañé y Flaquer, sense por de que se 'ns tirés á sobre.

Respecte á la direcció del globo, calculin lo més entrameliat que puga imaginar-se y s' quedarán curts.

Figúrinse un poble que invadeix á un altre ab globos, y que desde 'ls núvols comensan á abocar cartutxos de dinamita...

Pensin ab los viatjes que podrán ferse: lo ferro-carriil semblará un joch de criaturas, y 'ls barcos de vapor un entreteniment

Y quinas cosas més extranyas succehirán llavors. Los acreedores fugiran dels inglesos en globo. Per anar á passejar, en lloch de sortir per la porta, surtirém pel terrat. Los gallinaires podrán emportarse 'n las gallinas al globo, porque siga veritat que la gallina vá pels núvols: Y ja m' hi jugo tot lo que vulgan que 'n Romero Robledo será 'l primer qu' empleará 'l globo per fer unas eleccions. Los electors de la terra s' quedarán ab un pam de nas y en cambi votarán totas las ánimas que, segons los espiritistas, navegan per l' espay

¿Quin invent més inmens!..

Y no obstant en aixó com en alló, lo mateix que de la extinció de la hidrofobia, la gloria de la direcció del globo pertany als espanyols més que als francesos. Ja no parlo dels metjes homeópates que si no han trobat la direcció dels globos han trobat la direcció dels globulillos: no senyors.

Aquí ahont me veuhen, desde que surt lo *Globo de Madrid* que hi estich suscrit y 'l rebo ab molta regularitat, senyal que l' Administració de aquell periódich ha trobat de un modo perfecte la direcció del *Globo*.

A més, quan necesito algun remey 'm serveixo de la farmacia del *Globo* de la Plassa Real, que ja fá

molts anys qu' existeix, senyal de qu' està molt ben dirigida

Y dispensin que no sigui més llarch, omint altres exemples, porque aquesta, després de tot, es una qüestió que ha de tractarse *en globo*.

P K.

UN BARCO.

STÁ vist: en aquest país no es possible governar bé.

Y no porque 'ls governants no hi entenguin, sinó porque 'ls espanyols no som governables.

Ara está passant un cas, que proba com dos y dos fan disset la veritat d' aquesta afirmació.

A Espanya no tenim marina: la premsa, las societats econòmicas, científicas y hasta literarias, lo país en general, s' ha queixat mil vegadas y en tota classe de tons d' aquesta vergonyosa miseria.

Hi ha hagut ocasions en que s' ha nombrat alguna comissió pera estudiar l' assumpto, s' ha portat la qüestió al Congrés, y fins s' ha arribat al punt de volguer obrir una suscripció nacional pera comprar una esquadra bona, bonica y barata.

Naturalment; després de molt enraonar y tirar comptes, tot s' ha tornat aygua-poll. y la nació s' ha quedat plorant, revolcantse... pero sense barcos.

Vé un dia un ministre que 's diu nada menos que Antequera, plé de bonas intencions y deplorant més que ningú lo lamentable estat de la marina. Lo 'pobre home 's forja un plan, l' hidóna voltas, l' estudia, l' ensenya als seus companys de ministeri, y aquestos l' aproban.

—¿Qu' es aquest plan? diu lo país, curios é impertinent de sí.

—Lo de comprar un barco gran, gros, gras, alt, colossal... ¡piramidal!

Y 'l país en lloch d' alegrarse, murmura:—¡Mal!

Sembla mentida ¿eh? Pues ha passat aixis mateix. La idea del bon Antequera, la maravillosa ocurrencia de comprar un barco de no sé quantas mils toneladas per no sé quants millons de duros, ha sigut criticada, escarnida, rebuda ab una explosió general de disgust.

¿Ahont es la formalitat d' aquesta nació? ¿ahont? ¿No haviam quedat en que no teniam esquadra, y qu' era precis comprarne una? ¿Aixis se recompensan los profundos estudis, las subterráneas investigacions d' un ministre viu, actiu... y ull de perdiu?

—Aquest barco,—cridan los eterns enemichs de tots los pensamientos sobrenaturals,—es car, carissim; lo país no está en lo cas de gastarse tants millons d' una vegada y ab una sola embarcació—

¿Qué tal! Aquesta gent deuria volguer trobar una fragata per dotze quartos.

Y si aixó fos tot!

No 's funda solzament en lo preu la oposició dels *barcáfobos*: no senyors, s' han atrevit á més. ¡Han arribat,—horrorisense,—han arribat á posar en tela de judici la utilitat d' un barco més gros que la Catedral y la capella de Marcús juntas!

Plomas més ben trempadas que la mèva deurán, sens dupte triturar completament una rahó tant descabellada; pero mentres tant las plomas se preparan, permétn que

PEL SETEMBRE.

A hi som altra vegada. Després d' unes quantes setmanes de negociacions, veient que no lograven entendre's, Xina y Fransa han decidit acabar las sèvas diferències á clatelladas y á tiros. No falta qui suposa que la Xina ha obrat instigada per alguna nació europea que l' hi ha fet entendre que era una cosa fàcil resistir y hasta vencer á la Fransa. ¡Ay, pobres xinos! Tornéusen al llit: us han enganyat com uns xinos.

La esquerra dinástica ja ha repartit los papers als seus predicadors. En Lopez Dominguez anirà á Andalucía. En Becerra á Galicia. Y en Balaguer vindrà á Catalunya. Jo no sé lo que succehirá: però ja 'm sembla que ho veig. A Andalucía escolliran en Lopez Dominguez y després se 'n aniran á cantar *peteneras* y *soleás*. A Galicia 's miraran en Becerra y 's posaran á ballar la *muñeira*. Y aquí, quan parli en Balaguer, farém la mitja rialla, y després qu' estigui llest, l' hi dirém: —Y si non, non.

La qüestió del cementiri de Madrid ja está casi bé arreglada: lo clero cobrarà un duro per cada cos gran y mitj duro per cada albat que s' enterri. ¡Viva la Iglesia! Aixó es saberne... Aixó es menjars' ho tot: la cara y 'ls ossos, y especular ab ànimas y cossos.

A pesar de tot, segons un periódich neo, ningú ha quedat content: ni 'ls catòlics, ni 'ls liberals, ni 'l govern, ni 'l veynat de Madrid. Però, es lo que diu en Romero Robledo: —¿Que hi fá que ningú quedi content, mentres hi hajin quedat los morts? Y que aquestos están satisfets, no hi ha que posarho en dupte: ningú ha dit res.

Los periódichs prou s' esforsan en assegurar que no hi ha que teme res respecte al ordre públich: lo govern los deixa dir, y no fá altra cosa que pendre precaucions, concentrar forsas y fer patrullar de nit en determinadas localitats. Los periódichs, pues, que vajin dihent. Jo m' atinch á lo que canta 'l ditxo: —Quan los conservadors lladran, alguna cosa senten.

Un telégrama: —«Lo govern alemany ha concebut la idea de reunir un congrés europeo á fi de buscar un medi eficas pera impedir la entrada del cólera á Europa.» ¡Magnífich! Bona ocasió pera impedirli la entrada. Ara que ja ha entrat.

Per lo demés, si aquesta precaució 's refereix al porvenir, no hi ha necessitat de que las nacions europeas barrinin gayre. Que fassin posar en Cánovas de centinella al canal de Suez, y ja podém dormir tranquils. No linguin cuydado que 'l cólera s' atreveixi á passar.

¿Qué hi fá en Sagasta á Zarauz? Alguns suposan que fá gaud; dihen altres que 's posa paperets al tupé perque se li tinga ben rebanxinat; altres asseguran que cull las flors ab que alguns anys a ants de la revolució de Setembre volia alfombrar lo cami de D.ª Isabel II; los seus amichs més íntims afirman qu' está escribint un discurs per ingresar en la Real Academia de ciencias fisico-matemáticas.

Jo soch de la opinió dels últims. Y fins casi m' atreveixo á endevinar quin serà 'l tema del discurs matemátich. Un estudi sobre 'ls *quebrats* en épocas electorals; varias consideracions sobre 'ls *números primos*; y una disertació sobre l' utilitat de la *cucologia*.

Tot just acaban de convocarse las eleccions de diputats provincials, y ja hi ha dos conservadors per cada puesto vacant, que aspiran á fer la felicitat de la provincia. Entre 'ls aspirants s' hi contan lo ja celebrat Tort y Martorel, que no havent pogut sortir Diputat á Cortes se contentara sent Diputat provincial. Però ¡quí sab! ¡Potser haurá de contentarse ab tres pessetas!

Diputat... ¡santa paraula! mes ay, en Tort es persona tant repetita y tant mona que l' hi haurán de posar trona perque pugui arribá á taula.

Lo *Diluvio* dona compte de una escena edificant. Se tracta de un rector que podria molt ben ser de la Roca, qu' está esperant que s' acabi de morir una vella de setanta anys. Mentres tant se dirigeix al marit de aquesta y li pregunta: —¿Quants oficis li faréu dir? —No ho sé, respon aquell; però 'm sembla que ab un parell n' hi haurá prou. —Com s' entén... un parell no més... ¿Y qué serà de l' ànima de la difunta? —Es que jo soch pobre, senyor rector... las mèvas rendas son molt escassas. —Fugiu... home, fugiu... ¡y no trobaréu un amich que 'us tregui de apuros per un módich interés... Lo més bonich es que aquest dialech l' estava escoltant la pobra vella moribunda.

Poch temps després vá morir. Y per fer callar al rector vá tenir que ferli dir quatre oficis, endeutantse per 100 pessetas de las quals are 'n paga interés. Certs rectors tenen aixó de bò: qu'envian los morts al cel y als vius á l' infern.

Diálech: —Tú ¿quánt t' hi jugas que ja no vé 'l cólera? —¿Que sabs tú, home? —Mira, are mateix acabo de llegir que á Fransa un polisson l' ha *agafat*... y com que la sèva obligació es portarlo pres....

Cassat al vol: —¡Fugiu! ¡Corril!... —¿Qué hi ha? —Apartis que vé... —¿Qui 'l cólera? —No: un caball desbocat. * * * —Hola Enrich. —Adéu Pepet. —Ay, ay, quina cara fas ¿qué tens? —Res. —Oh, aixis ray, si no tens res... —No tinch res, y aquí está 'l *quid*: no tinch salut, no tinch quartos, no tinch feyna, ni humor, ni crèdit, ni pit per empendrem res, ni esperansas de trobar cap dobleta de cinch duros. —Me deixas enternit... Disposa de tot quant tinch. —Veyám ¿qué tens? —Tinch papeletas d' empenyo, tinch por del cólera, tinch malalts, tinch inglesos á desdir, tinch un plet, tinch sogra, rahons á casa, descrèdit, y, en una paraula, tinch miseria. —Donchs gastas bó? —Igual que tú. —Abrassam: me fas plorar.

ANACREÓNTICA.

Una calor que 'ns balda, un sol que 'ns derriteix, cordons á las fronteras, lo cólera á propet, las fabricas tancadas, barrats los magatzems, fent cuarentena 'ls barcos fins á posarhi arrels, los arbres de la Rambla torsantse morts de set, plena de pols la brisa, de miasmas los carrers, de soletat los teatros, de lladres los passeigs, d' impostos la butxaca y d' erupcions la pell... ¡qu' hermosa es Barcelona! ¡qu' hermós l' istiu aquest! En fi, si aixó es la terra ¡cóm es, senyor rector, cóm es l' infern! DIGALI HATXA

Tornava un mariner de la Patagonia, y la senyora del consignatari l' hi pregunta: —¿Qu' es lo que 'us ha xocat més en aquell país? —Res enterament... Mica més mica menos tenen las mateixas costums que nosaltres... Aixis veurá que 's mocan ab los dits com jo y vosté mateixa.

Vá arribar á un poble una gran colecció de fieras y dos pagesos contemplavan una gran serpent bea enroscada sobre si mateixa, formant un anell. —¡Mala ira de bet sentada! va exclamar un dels pagesos: ¿quant t' hi jugas que aquesta bestia s' ha fet aquest nús per recordarse de alguna cosa?

Un pren un cotxe de lloguer; se fá portar al govern civil, y al sortir troba al cotxero dormint sobre 'l pescant. —Pobre home, dju ab aire compassiu: deu anar atrassat de son y seria una mali-feta 'l despertarlo. Y dit aixó 'l deixa estar adormit y pren la tranvia de circunvalació.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

1. XARADA.—*Ta-na-si.*
2. ENDEVINALLA.—*La A.*
3. MUDANSA.—*Gus-Gos.*
4. CONVERSA.—*Tivoli.*
5. GEROGLIFICH.—*A las tevas cosas tu.*

XARADA.

Lo Monstruo, lo gran total, com tè tres-hu la mirada, no dos-quart que l' ha esguerrada al ser del poder á dalt. Ni ab un *hu-dos* carregat lo que ha fet pot esborrar puig la *quart hu* prou ha estat de las que solen cremar.

NAS DE PUNTA INGLESA.

SINONIMIA.

Nom de dona es mon total; també per beure será y ademés es nom de un mal que á molts nens sol agafa.

SIMON DE SEDRUOL.

TERS DE SÍLABAS.

Primera ratlla horisontal y vertical: nom de dona.—Segona: població catalana.—Tercera: nom d' home. DOS LIBERALS.

TRENCA-CAPS.

¿YA PENSA?

Formar ab aquestas llettras lo nom de una nació. T. E. Y LLURANSET DE REUS.

GEROGLIFICH.

HONOR
LO
ERE ERE
LO
ER
DEBER

DEUJET DE REUS.

OBRA DE ACTUALITAT.

¡GUERRA AL CÓLERA!

INSTRUCCIONS PER COMBÁTREL, ESCRITAS EN VERS PEL

Dr. C. GUMA

Catedrátich de medicina humorística.

Preu: ¡UN RAL!

Se ven en la llibreria de Lopez y demés principals llibrerias y kioscos, aixis com en casa dels correspon-sals de LA CAMPANA.

LOPEZ, Editor.—*Rambla del Mitj, 20.*

Barcelona, Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatro, 21 y 23.

L'inglès encenenent lo foch,
la Fransa, ab la espasa nua.
!Molt serà que en aquest joch
Xina no hi perdi la qua!